

Krievijas kokmateriālu ražošanas giganti saskaras ar lielām problēmām.

Avoti: WoodCentral, Zemeunvalsts.lv

Daudzkārt tiek runāts par sankciju pret Krieviju “vārgumu” un nespēju ietekmēt šo valsti, lai tiktu pārtraukts karš Ukrainā, tomēr, situāciju nevar vērtēt tik vienoziģīgi. Šobrīd Krievija saskarās ar ļoti ievērojamām grūtībām ar meža nozari saistītajos ražošanas sektoros.

Krievijas kokmateriālu ražošanas sektors, kura apgrozījums kādreiz sasniedza 20 miljardus ASV dolāru gadā tuvojas dramatiskām izmaiņām. Situāciju krasī pasliktina pieprasījuma kritums Ķīnā. Tas Krievijas kokrūpniecībai kritiski samazina turpmākās izaugsmes un attīstības iespējas. Kokmateriāli ir viena no Krievijas svarīgākajām eksporta preču nozarēm — pirms kara ar Ukrainu Krievija bija viena no pasaules lielākajām kokmateriālu ražotājām un katru gadu uz pasaules tirgiem eksportēja kokmateriālus un koksnes izstrādājumus vairāk nekā 30 miljardu ASV dolāru vērtībā.

Krievijas lielākajiem kokmateriālu uzņēmumiem var draudēt darbības pārtraukšana, jo nozare cieš no pretkara sankcijām. Pieprasījuma samazināšanās Ķīnas tirgū un rubļa kursa straujā kāpums pamudināja Krievijas Ķelulozes un papīra rūpniecības organizāciju un uzņēmumu asociāciju rakstīt vēstuli Krievijas rūpniecības un tirdzniecības ministram D.Manturovam, aicinot valdību atļaut uzņēmējiem izveidot „operatīvo štābu” ministrijā, lai „normalizētu nozares darbību”.

Krievijas izdevumā „*Kommersant*” publicētajā vēstulē krievu kokmateriālu ražošanas nozares uzņēmēji brīdina, ka kokrūpniecība un visa meža nozare kopumā „piedzīvo vienu no saspringtākajiem periodiem tās mūsdienu vēsturē”. Kopējais koksnes ieguves apjoms Krievijā samazināsies par 13 % salīdzinājumā ar 2021. gadu (pirms sankciju ieviešanas pret Ukrainu, visvairāk cietīs celulozes ražošana - samazinājums par 3 %, zāģmateriālu - samazinājums par 11 %, un finiera ražošana - samazinājums par 23 %).

Koncerns *Segezha Group*, kas reiz bija pasaules otrs lielākais daudzslāņu papīra ražotājs, pagājušajā gadā bija spiests pārstrukturēt aizdevumus samazināto ražošanas apjomu, zemās cenas un augstāko izmaksu dēļ. Situācija pasliktinājās rubļa kursa kāpuma - par 22 % pret ASV dolāru, un uzņēmumu nodokļu paaugstināšanas - no 20 % līdz 25 %, dēļ. Krievu uzņēmumu vadītāji norāda uz pieprasījuma samazināšanos vietējā tirgū un tam sekojošo cenu kritumu, kā arī grūtībām strādāt Ķīnā, kur tirdzniecības kara ar ASV dēļ samazinās aktivitāte un turpinās stagnācija būvniecībā. Ķīnas ekonomikas palēnināšanās ierobežo Krievijas kokmateriālu tirdzniecību. Valsts arvien vairāk ir atkarīga no Ķīnas kā savas lielākās tirdzniecības partneres, lai izdzīvotu pretkara sankciju apstākļos.

Arhangeļskas likumdošanas asamblejas priekšsēdētājs A.Djatlovs brīdināja, ka augstā bāzes likme, ko noteikusi Krievijas Centrālā banka, ir izraisījusi pieprasījuma samazināšanos pēc visiem produktu veidiem. Tā kā piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, cenas turpina kristies. Tā paša iemesla dēļ samazinājās pieprasījums pēc importa precēm, kas izraisīja strauju konteineru kravu pārvadājumu tarifu pieaugumu eksportam. Zemais dolāra kurss kopā ar dārgajām kravu pārvadājumu izmaksām padara Krievijas celulozes un papīra eksportu nerentablu, kas rada spiedienu uz iekšzemes tirgu.

„Situācija ir sarežģīta,” atzīst *ULK* grupas izpilddirektors V.Butorins. „Nav pārdošanas iespēju tādiem produktiem kā granulas, papīrmalka un koksnes šķelda,” teica V.Butorins. Koncerna *Segezha Group* pārstāvji uzsver, ka kokrūpniecības nozari negatīvi ietekmē smagā ekonomiskā situācija, kuras pamatā ir grūtības eksporta jomā, problēmas būvniecības nozarē, pieprasījuma samazināšanās, loģistikas tarifu pieaugums un aktīvu darbības efektivitātes samazināšanās. Krievijas Centrālās bankas augstā procentu likme un valūtas kurss ietekmē ļoti daudzus faktorus, kas saistīti ar ražošanas procesiem un produktu pārdošanu. Tikai monetārās politikas atvieglojumi varētu dot impulsu uzņēmumu atveseļošanai šajā darbības nozarē.

Rublis, kas ir nostiprinājies par 22 % pret ASV dolāru, kopā ar pieaugošajām materiālu izmaksām, tostarp finierim, MDF un skaidu plātnēm, apdraud Krievijas kokrūpniecību.

Krievijas ekonomikas eksperti norāda, ka spēcīgais rublis var būt makroekonomiskās stabilitātes pazīme, tas, tomēr, grauj Krievijas preču eksportētājus. Spēcīgais rublis kaitē eksporta iespējām, padarot sūtījumus mazāk pievilcīgus un paaugstinot produktu cenas ārvalstu tirgos. Eksperti norāda, ka pieaugošais imports Krievijā rada papildu spiedienu uz vietējiem ražotājiem, kuri cīnās, lai viņu uzņēmumi nebankrotētu.